

Bruksela, dnia 29 września 2010 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 66/2010

Sprawozdanie finansowe z budżetu Unii Europejskiej za 2009 r.

Bruksela, 28 września 2010 r.

Komisarz ds. budżetu **Janusz Lewandowski** przedstawił w dniu 28 września br. sprawozdanie z budżetu UE za 2009 r. Wynika z niego, że **Polska była największym beneficjentem** unijnego budżetu – otrzymała 6,49 mld euro netto, tj. o prawie 2 mld euro więcej niż w 2008 r. Otrzymane 6,49 mld euro stanowi 2,16% polskiego dochodu narodowego w 2009 roku. W liczbach bezwzględnych, drugim po Polsce beneficjentem unijnego budżetu była Grecja z pozycją netto 3,2 mld euro, a kolejnymi Węgry (2,7 mld) i Portugalia (2,2 mld). Wydano 97 proc. środków przewidzianych w budżecie (ponad 112 mld euro). Stopień wykorzystania środków jest zatem podobny do roku 2008 r. (98%). Wydatki ogółem przekroczyły 112 mld EUR. Największą część tej kwoty przeznaczono na zwiększenie tempa wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, badania i rozwój, a także rolnictwo.

• **Komisarz Janusz Lewandowski o sprawozdaniu**

„W roku 2009 Polska stała się głównym beneficjentem strumieni pieniężnych z Brukseli. To jest na miarę naszych oczekiwań i potwierdza, że rozpędziła się polityka regionalna w Polsce” - powiedział komisarz Janusz Lewandowski. Jak dodał, Polska nadrabia czas po straconych latach 2007-08, kiedy transfery były znacznie niższe z powodu późnego porozumienia ws. wieloletniego budżetu 2007-13 i opóźnionych z tego powodu pracach programowych.

W ubiegłym roku to Grecja była pierwszym beneficjentem netto unijnego budżetu, otrzymując 6,2 mld euro. W tym roku jej bilans spadł o połowę. „To prawdopodobnie był początek kłopotów ze zdolnościami do absorpcji i współfinansowania” - tłumaczył komisarz Lewandowski.

Komisarz oczekuje, że w br. wyniki Polski będą jeszcze lepsze, wyższe od prognoz, choć nie wyklucza, że pod koniec obecnej perspektywy finansowej, Polska ustąpi miejsce głównego beneficjenta innemu krajowi. „W Polsce był wyczuwalny silny głód finansowania, w gruncie rzeczy projekty już zostały wyczerpane i można się spodziewać, że w następnych latach może się pozycja netto Polski nieco pogorszyć, ale to będzie miarą sukcesu” - powiedział.

Biorąc pod uwagę wielkość transferów w stosunku do dochodu narodowego, największym beneficjentem w 2009 były kraje bałtyckie: Litwa i Estonia, następnie Węgry i Polska na czwartej pozycji.

Jak dodał komisarz Lewandowski, tak duże i "mądre" wykorzystanie funduszy unijnych przez Polskę daje mu "dobre argumenty" na nadchodzące negocjacje w sprawie nowego budżetu UE. „Niestety, nie we wszystkich częściach Europy mamy dowody skuteczności polityki regionalnej. Niektóre regiony Europy będą żywiły eurosceptycyzm i głosy, że nam się to nie opłaca, nie daje efektów. W przypadku Europy Wschodniej to są argumenty na rzecz przyszłości i obrony polityki regionalnej” - powiedział komisarz Lewandowski.

- **44 mld EUR zainwestowano we wzrost i konkurencyjność**

W 2009 r. UE wydała 6,3 mld EUR w ramach siódmego ramowego programu na rzecz badań i rozwoju technologicznego. Ze środków UE dofinansowano ponad 1000 projektów współpracy w dziedzinie badań, takich jak np. projekt „*Fuel-path*” dotyczący efektywnej produkcji biopaliw. Projekt ma przyczynić się do udoskonalenia produkcji biopaliw i pomóc w osiągnięciu udziału bioenergii w koszyku energetycznym UE przynajmniej na poziomie 14% do roku 2020.

Z funduszy UE w ramach programu na rzecz konkurencyjności i innowacji skorzystało ponad 34 000 małych i średnich przedsiębiorstw. Umożliwiły im one pozyskanie pożyczek w wysokości 2,9 mld EUR, stanowiących uzupełnienie środków unijnych w wysokości 295 mln EUR. Szacuje się, że w latach 2007–2008 dzięki funduszom UE udało się stworzyć lub zachować ponad 200 000 miejsc pracy. Ponadto z programu Erasmus sfinansowano ponad 300 000 stypendiów wspierających mobilność, które objęły 4 000 uniwersytetów.

Wciąż duży udział w budżecie mają wydatki na politykę spójności. Płatności wynikające z ram na lata 2007–2013 wzrosły do 25,5 mld EUR, czyli wyniosły ponad dwukrotnie więcej niż w roku 2008 r. (11,5 mld EUR). W latach 2000-2006 dzięki środkom finansowym przeznaczonym na politykę spójności utworzono około 1 mln miejsc pracy. Środki te umożliwiły również wsparcie budowy lub remontów 4 000 km infrastruktury kolejowej, a także pozwoliły zaopatrzyć w wodę dodatkowe 14 mln ludzi. Wśród licznych projektów sfinansowanych w 2009 r. można wymienić „*Baltic Master II*”. Jego założeniem jest

zwiększenie możliwości reagowania na wycieki ropy w regionie Morza Bałtyckiego i skuteczniejsze zapobieganie zanieczyszczeniom spowodowanym przez transport morski.

Komisarz UE ds. budżetu Janusz Lewandowski podkreślał, że ponad 30% budżetu na 2009 r. zostało przeznaczonego na odnowę gospodarczą i wzrost. „Każde euro, które inwestujemy w nasze regiony, może dzięki „efektowi dźwigni” pozwolić uzyskać środki dwu- lub trzykrotnie większe. To właśnie w ten sposób dzięki budżetowi UE dokonujemy rzeczywistych zmian”, powiedział komisarz.

- **Ponad 40 mld EUR na rozwój obszarów wiejskich, ponad 100 000 młodych ludzi zaangażowanych w projekty i wymiany**

Po latach wzrostu dochodów rolnicy UE zauważyli, że z powodu zmieniających się warunków rynkowych ich dochody zmalały. Otrzymują oni wsparcie z budżetu UE w postaci pomocy bezpośredniej i interwencji rynkowych w wysokości 40 mld EUR. Kwota ta stanowi prawie połowę dochodu rolników.

Rozwój i ochrona praw i możliwości obywateli UE zajmuje coraz ważniejsze miejsce w budżecie UE. W 2009 r. 110 000 młodych ludzi uczestniczyło w projektach i wymianach. UE przysłała także z pomocą pięciu państwom członkowskim potrzebującym sprzętu przeciwpożarowego, a także zapewniła Bułgarii leki przeciwwirusowe. Z Funduszu Solidarności przeznaczono 623 mln EUR na złagodzenie skutków katastrof naturalnych, w szczególności trzęsienia ziemi w południowych Włoszech.

- **Na działania zewnętrzne wydano ponad 10 mld EUR**

W 2009 r. UE, która na pomoc dla około 140 krajów rozwijających się przeznaczyła 12 mld EUR, była drugim największym na świecie ofiarodawcą pomocy rozwojowej. Utworzono specjalne mechanizmy, które ułatwiają walkę z potrójnym kryzysem – gospodarczym, żywnościowym i środowiskowym – z jakim zmagają się najuboższe kraje świata.

W 2009 r. ponad 150 mln ludzi w 70 krajach otrzymało pomoc humanitarną i wsparcie żywnościowe UE. Ponadto, w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, UE zarządziła 10 misjami na całym świecie w miejscach „zapalnych”, takich jak Kosowo, południowy Kaukaz, Afganistan, Bliski Wschód i Afryka. Specjalne środki przeznacza się także na przygotowanie krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących do wypełnienia warunków przystąpienia do UE.

Jednym z największych odbiorców pomocy zewnętrznej jest Sudan (115 mln EUR). Wsparcie żywnościowe otrzymało 3,6 mln ludzi w Darfurze i 436 000 osób w południowym Sudanie. Oprócz tego ponad 5 mln ludzi skorzystało z opieki zdrowotnej, a 1,3 mln beneficjentów uzyskało możliwość dostępu do wody, usług sanitarnych i promocji higieny.

„UE otrzymuje coraz więcej próśb o interwencję poza jej granicami, czy to w czasach konfliktów, czy też katastrof naturalnych”, twierdzi Janusz Lewandowski. „W ostatnich latach musieliśmy czterokrotnie dostosować ramy finansowe, podczas gdy w ciągu poprzednich 20 lat nie zdarzyło się to ani razu. Wskazuje to na potrzebę większej elastyczności przyszłego budżetu UE”.

- **7,4 mld EUR na administrację**

Koszty związane z administracją wszystkich instytucji wyniosły 7,4 mld EUR, co stanowi 6,5 % wydatków ogółem, podobnie jak w roku 2008 (6,2%). Komisarz Lewandowski podkreśla, że w 2009 r., podobnie jak w 2010 r., Komisja dotrzymała swojej obietnicy i nie wystąpiła o żadne nowe stanowiska na najbliższe lata z wyjątkiem przypadków przystąpienia nowych członków.

- **Finansowanie budżetu UE przede wszystkim z wkładów państw członkowskich opartych na DNB**

Prawie 70% budżetu UE jest finansowane z budżetów państw członkowskich, stosownie do ich względnego dochodu narodowego brutto (DNB). Z biegiem lat budżet jest w coraz mniejszym stopniu finansowany z VAT. W 2009 r. zasoby oparte na VAT wyniosły mniej niż 11%, stanowiąc – z tradycyjnym zasobami własnymi (głównie cła) – niewiele ponad 12%. Nadwyżka z roku ubiegłego i pozostałe dochody stanowią 7,5%.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹

Załączniki:

Sprawozdanie finansowe:

http://ec.europa.eu/budget/documents/2009_en.htm?submenuheader=2&go=t3_2

¹ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej oraz www.europarlament.pap.pl.